

SEJA KONFERENCE OBČINSKE ORGANIZACIJE ZKS LJUBLJANA CENTER

potrebno analizirati celovito osnovno šolstvo ter šele na podlagi ugotovljenih dejstev korigirati programe. Pomanjkanje prostora, prenatrpanost v učilnicah, zastarela oprema in krčenje interesnih dejavnosti in največkrat tudi nestimulativno nagrajevanje ustvarjajo dodatne probleme. Tudi tu je potrebno več enotnosti in bolj racionalno poslovanje.

Lidija Mišič je zahtevala odpravo lažne solidarnosti in zoževanje razponov. Težnje po uravnolovki ne vodijo nikamor. Konkretno delo, znanje in strokovnost se morata izražati v bolj stimulativen nagrajevanju. Izhodišče vsega pa je ustvarjeni dohodek.

Janja Colić je govorila o delu komunistov v vzgojno varstvenih ustanovah. Pri vzgoji naših najmlajših so bili doseženi že veliki uspehi zlasti po dograditvi vseh objektov VVO, ki so bili zgrajeni iz samopriskevka. VVO so vzorno urejene ter večjih problemov nimajo. Tare jih le pomanjkanje sredstev in nestimulativno nagrajevanje vzgojiteljskega kadra. Pedagoško delo je izhodišče za celotno delovanje na področju vzgoje in izobraževanja naših najmlajših.

Jožica Kokot-Kek se je zavzela za disciplino v naših vrstah. Žal pa vedno ni tako. Bližamo se položaju, ko bodo otroci ostali brez družbenega varstva, učenci in učitelji brez možnosti za kvalitetno delo, študentje brez štipendij, mi pa brez zdravstvene oskrbe.

Kam to vodi? Tudi državna uprava ima predpotopno opremo, kar prav gotovo onemogoča kvalitetno delo.

Razprava v »gospodarski« skupini: Kritične ocene, številni predlogi

Delegati konference občinske organizacije ZKS Ljubljana Center so se po prvem delu plenarnega zasedanja sestali v dveh ločenih skupinah. V prvi je tekla beseda o gospodarstvu, v drugi pa so razpravljali o družbenih dejavnostih. Povzemamo nekaj misli delegatov, ki so razpravljali v »gospodarski« skupini.

Ivo Panter je predlagal, naj bi gospodarska zbornica proučevala razmere in inozemskih tržiščih in tako pomagala gradbenim podjetjem, da usmerijo tja svojo dejavnost. Gradbinci so namreč zaradi zaostrenih gospodarskih razmer prisiljeni iskati nove rešitve, saj so zmogljivosti te dejavnosti takšne kot so bile poprej, ostalo je tudi enako število delavcev, investicij pa je vse manj.

Po mnenju **Viktorije Virag** bi si morala zveza komunistov prizadevati, da dobijo mladi bolj ustvarjalno vlogo v družbenem razvoju. Mladi skorajda ne sodelujejo v družbenem odločanju. Svoja izvajanja je podprla še s podatkom, da je bilo v prvih povojnih letih kar 53% vodilnih delavcev starih manj kot 26 let.

Zamrznitev cen je naperjena proti predelovalni industriji, ki jo je največ v razvitem delu države. **Miloš Varga** je v zvezi s tem poudaril, da zvezni vladi ne očita nestrokovnosti, ampak namen, da vzame sredstva tam, kjer so in jih preusmeri tja, kjer jih ni. Predlagal je, naj bi zadolžili delegate, ki bodo sodelovali na zvezni konferenci zveze komunistov, da zahtevajo uresničevanje sklepov 10. kongresa ZKJ, ki se je zavzel za tržno gospodarjenje. Med drugim se je zavzel za stimulatивно nagrajevanje in bolj prožno kadrovsko politiko.

Števan Horvat se je vprašal, kje je vzrok, da so nas prehiteli tisti, ki smo jih premagali v vojni. Čeprav smo v 40 letih dosegli vidne rezultate, pa smo še vedno soočeni z dejstvom, da zasluži naš delavec v rednem delovnem času manj denarja kot znaša socialna podpora v razvitem svetu.

Fani Zagmajster je obširno opisala težak materialni položaj PTT. Ko je govorila o neustreznosti politiki cen, je navedla ilustrativni podatek: cena telefonskega impulza je bila pred leti enaka ceni vožnje z avtobusom mestnega prometa. V tem razmerju je zdaj telefonski impulz kar 17 krat cenejši. Kljub uvajanju sodobne tehnologije zapuščajo pošto strokovno najboljše usposobljeni delavci.

Ob ugotovitvi, da je zveza komunistov izgubila zaupanje med ljudmi se je **Vika Šauta** zavzela za večjo kritičnost in za dogovor, kako bomo delali vnaprej. Kje so vzroki, da ne uresničujemo sklepov, zakaj prevladujeta lagodnost in nezainteresiranost? Med drugim je predlagala več povezave z delegati in delovnimi organizacijami iz drugih republik in več političnega dela med ljudmi.

Jože Slokar je med drugim opozoril, da v Ljubljani ta hip ne more nihče kupiti novega stanovanja, obenem pa gradbinci nimajo dela. Zakon postavlja določene strukture, ki so zadolžene za stanovanjsko gradnjo in očitno je, da je teh subjektov preveč. Potreben je dolgotrajen postopek, predno se vsi uskladijo med seboj in kar je najhuje – vsak hoče dobiti svoj delež.

Slavko Soršak je menil, da je zveza komunistov preveč obremenjena z neuspehi in to zdaj izkoriščajo razne skupine, da jo kritizirajo vseprek brez prave mere in brez dobrega okusa. Zdej smo prišli tako daleč, da se posamezni člani ZK nočejo več izpostavljati na liniji partijske politike. Organizacija mora imeti realno oceno razvoja. Zlasti pa je pomembna prenova, ki mora zajeti vso organizacijo.

Vasil Vasev je opozoril na odliv strokovnih delavcev iz banke, kar povzroča slabo gospodarjenje.

Andrej Urbas je govoril o slabih materialnih pogojih za delo v kulturi. Opozoril je na tesno povezavo različnih dejavnikov na tem področju kot na primer prometa, gostinstva in podobno. Predstava je na primer brez pomena, če obiskovalci ne morejo priti zaradi neurejenih prometnih zvez. Srečata naj se ustvarjalna pamet gospodarstva in kulture.

Marko Golob je izrazil bojazn, da ohranjamo v sedanjih kriznih razmerah status quo. Kakšno je vodilo ZK, da bo postala učinkovita in kaj je tisto, kar nas bo popeljalo iz krize.

po prirejenih okoliših. Vsi ti delegati bi bili izvoljeni sicer neposredno, vendar bi morali biti vezani na osnovne skupščine, republiški in občinske, zvezni pa na republiško skupščino in v teh skupščinah tudi dobivati usmeritve za delo. To sicer pomeni vračanje na stalni mandat, vendar bi ob tem le zaostri odgovornost teh delegatov za njihovo delo v skupščinah, pa tudi za njihovo odgovornost do volilcev, ki so jih izvolili.

Izvršni svet ali vlada

Posebno pozornost velja nameniti tudi vlogi, pooblastilom in pristojnostim izvršnih svetov. Položaj le-teh je že vseskozi močno vprašljiv. Obnašajo se, pa tudi javnost od njih to zahteva, kot vlade, so pa po ustavi le politično-izvršni organi skupščine. Tako smo priče često neproduktivnemu obnašanju, ko izvršni svet od skupščine izsiljuje sprejem določenih predpisov, delegati jih večinoma sprejemajo, nato pa postavljajo vprašanje odgovornosti izvršnega sveta, ta pa to odgovornost vrača nazaj v skupščino. To je v stvari začarani krog, gordijski voz, ki ga bo potrebno presecati.

Praksa kaže, da bo potrebno ponovno uvesti vlade z njihovimi pooblastili, da v okviru zakonov in ustave s polno odgovornostjo opravljajo svojo funkcijo. Ta se stoji v skrbi za izvajanje v skupščini družbenopolitične skupnosti sprejete politike in v izdajanju podzakonskih aktov za izvajanje zakonov. V tem primeru imamo opravka z najvišjim upravnim organom, ki je za svoje delo neposredno odgovoren skupščini. S tem izgubljamo značaj izvršilno-političnega organa skupščine in ponovno prevzema vlogo vlade z lastnimi pooblastili in tudi neposredno odgovornostjo.

Banka ali blagajna izvršnega sveta

V zvezi z gornjim je nujno omeniti tudi vlogo in položaj Narodne banke Jugoslavije. Ta je z Narodnimi bankami republik in pokrajinske ustanove enotnega monetarnega sistema, ki izvaja skupno monetarno in devizno politiko ter skupno kreditno politiko kot jo določa skupščina SFRJ. V nobenem primeru pa ne more biti interna banka zveznega izvršnega sveta, kot je slučaj sedaj. Proračunska sredstva, vključno z de-

poziti sredstev federacije in vodenje bančnih poslov za potrebe JNA in federacije mora opravljati druga banka. Takšno mešanje poslov nujno vodi do tega, da se vprašanja skupne monetarne in devizne politike mešajo z nastalimi potrebami prekoračitve in ostalih potreb federacije.

Ni sožitja brez čistih računov

Naj zaključim s temi razmišljanji. Nisem se spuščal v podrobne pripombe k ponujenim predlogom amandmajev. Menim, da takšni kot so, nimajo izgleda, da jih skupščina SFRJ sprejme. Potrebno bo mnogo dela na usklajevanju pripomb, ki bodo dane v javni razpravi. Vkljub neugodnemu času sem prepričan, da bomo v vsej Jugoslaviji naleteli na dovolj politične volje za utrditev spoznanja o odgovornosti vsake republike za svoj lastni razvoj in da na zvezni ravni rešujemo le zadeve, ki smo jih z ustavo opredelili kot skupne.

Zaradi tega so ta razmišljanja usmerjena na vprašanja, ki jih bomo morali razrešiti, če želimo vrniti Jugoslaviji vsaj del tiste vere in zaupanja, ki ga je bila deležna ob svojem ponovnem rojstvu v Jajcu. Federa-

tivno Jugoslavijo je rodilo spoznanje, da je interes vsakega naroda v njej odraz lastnega interesa, da je federativna ureditev jamstvo svobodnega razvoja vsakega njenega suverena dela. Ni sožitja brez čistih računov, teh pa ni, če izpostavljamo pravice, pozabljamo pa na dolžnosti. Spoštovanje razlik vodi k razumevanju, to pa odpira prijateljstvo med narodi, ki so se združili v skupni državi. Čas je, da se tega zavemo! Vse drugo nas vodi v poglobljanje krize.

»Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj – da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko – na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev – svobodno delal in ustvarjal svojo srečo. To je samoupravljajenje.« To je rekel Edvard Kardelj. Na vseh nas je, da se tega zavemo in v javni razpravi o osnutkih amandmajev to tudi glasno povemo.

IVO BERNARD

Vloga sindikata in današnji čas

Letna programska seja občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ljubljana Center je bila letos izjemno kritična predvsem do organizacije same, njenega delovanja in vloge, ki jo še ima v širšem družbenem prostoru. Že iz samega poročila o delu v minulemu letu je bilo mogoče sklepati o nemoči te najširše organizacije delavcev. Kljub temu, da so vse leto spremljali poslovanje delovnih organizacij, da so se tvorno vključevali v razprave o vse mogočih gradivih, od resolucij do zakona o združenem delu, oziroma njegovih spremembah, lahko med vidne uspehe uvrstijo zlasti tiste akcije, ki so tudi po sindikalni plati obrobne pomena.

Prav razprava o poročilu o delu in programu dela v prihodnjem obdobju je sprožila val spontane nezadovoljstva številnih sindikalnih aktivistov, ki so izrazili prepričanje, da se s svojim delom odmikajo od tistega pravega sindikalnega bistva, da trošijo veliko energije v prazno, da se pri svojem delu zglubljajo in se vse bolj odmikajo od tistega, kar bi morali početi.

ZAKAJ TAKO?

Nadvse nadležna pločevina

Ena od zelo žgočih zadev občinskega sveta Center je promet – tako mirujoči kot tekoči. Res je, da je stiska velika in da je skrajno težko najti parkirni prostor. Če pa k temu dodamo še miselnost, da se mora vsak pripeljati prav do tistega mesta, kamor je namenjen, potem se ne moremo čuditi, da iznajdljivost in predrznost voznikov nimata meja.

Jasno označena prepoved parkiranja, kot jo vidimo na zgornji sliki, očitno nikogar ne moti. To je vsakdanji in povsem normalni pojav na koncu Igriške ulice pred ljubljansko Dramo. Tudi če pride pajek, je nekaj minut za tem že vse spet po starem. Stvar je toliko bolj nerodna, ker je prav tu izvozno uvozna rampa za tovornjake Maximarketa. Miličniki očitno niso najbolj uspešni pri preganjanju take brezobzirnosti.

Če pa že govorimo o brezobzirnosti, potem si jo oglejmo na spodnji sliki, kjer je pojav nekoliko manj na očeh, zato pa toliko bolj nevaren. Prostor za parkiranje so si vozniki poiskali kar na otroškem igrišču za osnovno šolo Tone Čufar za poslopjem RTV. Otrokom so tako kljub jasno označeni prepovedani vozniki za vsa vozila zasedli še tistih nekaj metrov površine, ki jo imajo na voljo za svoje proste urice. Otroci se zdaj igrajo kar med pločevino. Najhuje pa je, da marsikateri voznik pridrvi na igrišče kot da je na dirkalni stezi in samo slučajno se imamo zahvaliti, da do slej še ni prišlo do nesreče.

Kaže, da so organi pregona tudi v tem primeru brez moči.

N. I.

Leto, ki je za nami je bilo polno šokov za delavce, ki jih že lepo vrsto let jalovo prepričujemo o njihovi vlogi, ki jo v tej družbi imajo. Kajpak gre za ideološki termin »samoupravljalec« in vse, kar ta termin nosi v sebi. Delavci naj bi bili gospodarji svojega dela, naj bi odločali o pogojih dela, naj bi odločali o rezultatih svojega dela, delavec naj bi bil za svoje delo nagrajen v razmerju do svojega prispevka, boljše delo naj bi bilo bolje plačano, diferencija naj bi bila na vseh ravneh sama po sebi umevna, itd. itd.

Država s svojim delom siromaši gospodarstvo. O famoznem razbremenjevanju združenega dela še zmeraj ni niti enega omembe vrednega sklepa, razen tistega verbalnega zavzemanja zanj. Država je delavce z enim samim zamahom razdelila na pet kategorij in pometla s stoletjem delavskih bojev za njihove pravice. Država je sprejela toliko intervencijskih in drugačnih ukrepov, da je delavcem glede na veljavno ustavo, postregla seznam pravic na omembe nevredno mero. Država

odloča o vsem, pri tem pa je prepričana, da v nobeni meri ne krši ustave, ki naj bila podlaga za njeno delo.

In kaj pri tem počne sindikat? Prepričeval naj bi ljudi, da je položaj zapleten, da so poslovni rezultati katastrofalni, da tako več ne gre! Kot da ljudje, tega sami ne vedo! Ko se je po vsej Jugoslaviji razširil stavkovni val, sindikata skorajda ni bilo, pojavljali pa se je kot gasilec trenutnih razmer, namesto da bi se z vso silovitostjo postavil v prvo vrsto stavkajočih in delavsko nezadovoljstvo z nizkimi osebnimi dohodki preusmeril v tisto pravo bistvo problema, v boj za vrnitev delavskih pravic zapisanih v ustavi in vseh drugih približno 7 milijonih dokumentov, ki naj bi do obisti urejali sleherni korak »svobodnega državljana« socialistične in samoupravne Jugoslavije.

Sindikata ima več dela, kot ga je mogoče zapisati in v kratkem besedilu omeniti. Družbena kriza je tudi zanj prelomnica, na kateri se že mnogi spotikajo.

JURIJ POPOV

Vsakdanji prizor pri ljubljanski Drami

Igrice med avtomobili na otroškem igrišču za osnovno šolo Tone Čufar